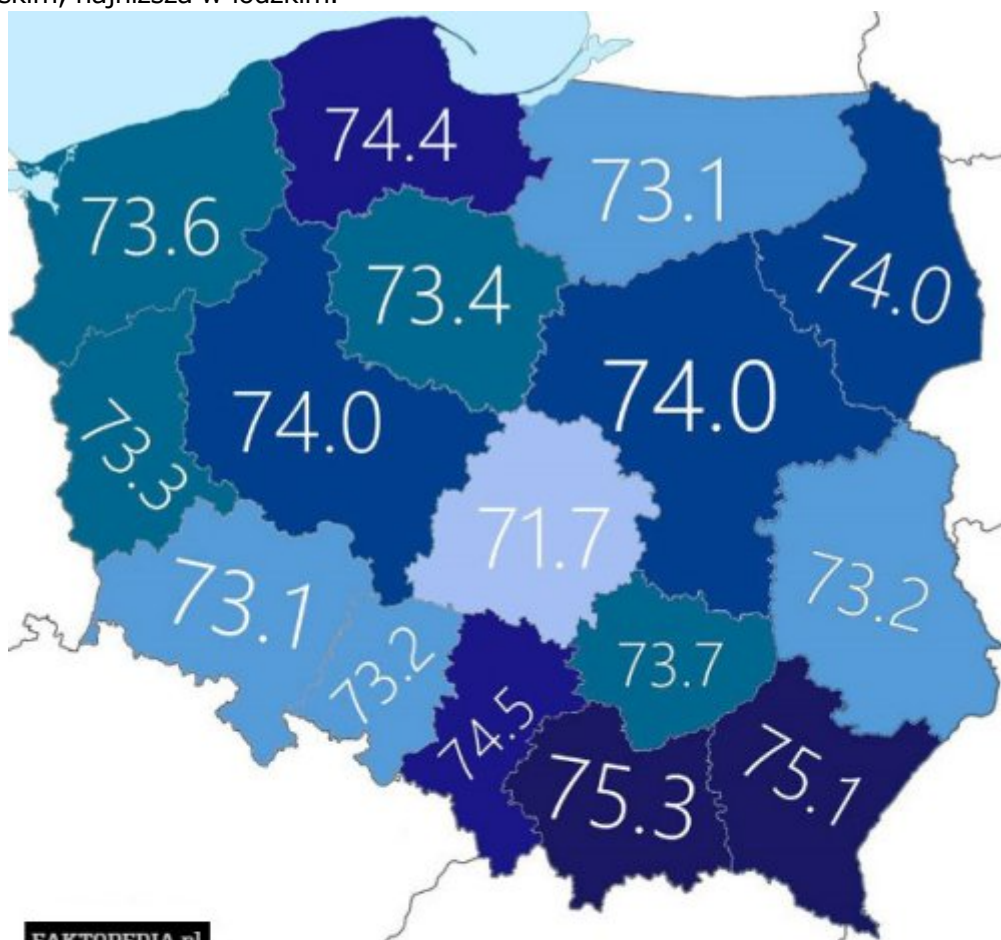

Zagadka małopolskiej długowieczności

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Średnia długość życia mężczyzn jest różna w różnych częściach kraju. Najwyższa w małopolskim, najniższa w łódzkim.

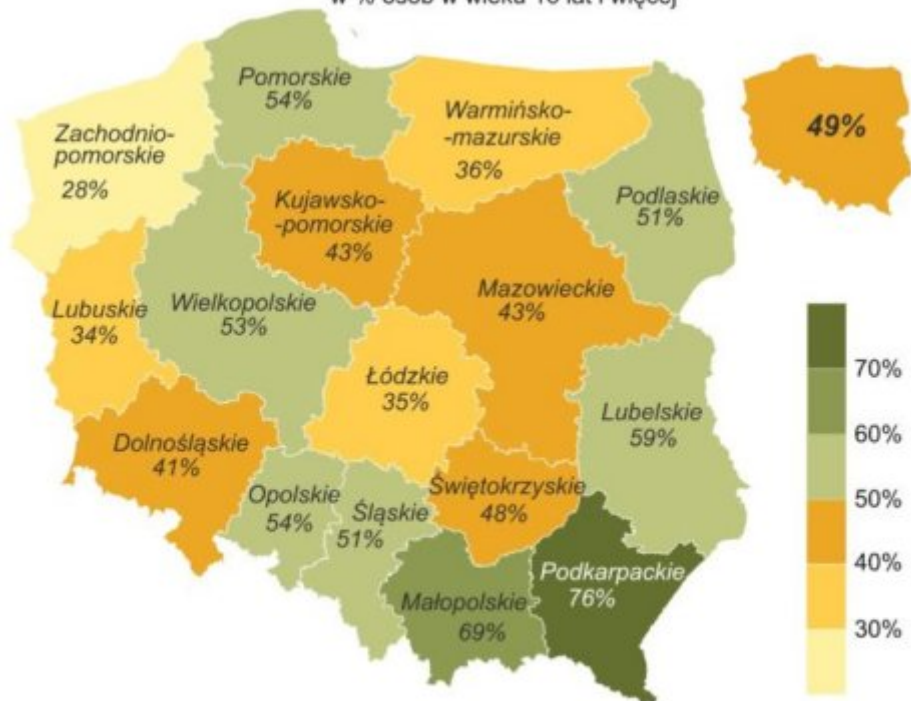
FAKTOPEDIA.pl

Średnia długość trwania życia mężczyzn w Polsce według województw. W 2014 r. rozpiętość między najwyższym i najniższym wskaźnikiem wśród 16 województw wynosiła dla mężczyzn 3,6 lata.

Najkrócej żyli mężczyźni mieszkający na terenie województwa łódzkiego (71,7 lat), natomiast najdłużej w województwie małopolskim (75,3 lat) i podkarpackim (75,1 lat).

Jaka jest przyczyna tych różnic? Dr hab. Jakub Pawlikowski [uważa](http://zdrowie.pap.pl/wywiad/psyche/milosc-medycyna-i-cuda) (<http://zdrowie.pap.pl/wywiad/psyche/milosc-medycyna-i-cuda>), że jest to związane z poziomem religijności. W istocie bowiem polska mapa długości życia bardzo wyraźnie koreluje z poziomem praktyk religijnych:

**Uczestnictwo w mszach i nabożeństwach^a raz w tygodniu lub częściej
w % osób w wieku 16 lat i więcej**

a Na podstawie odpowiedzi na pytanie: „Poza sytuacjami szczególnymi (śluby, pogrzeby itp.), jak często mniej więcej bierze Pan/Pani udział w mszach, nabożeństwach lub spotkaniach religijnych?”

- dwa najbardziej długowieczne województwa, małopolskie i podkarpackie, mają zarazem najwyższy w kraju poziom praktyk religijnych;
- łódzkie gdzie jest najkrótsza długość życia ma zarazem niemal najniższy poziom praktyk;
- średnia długość życia wynosi 73,8, przekraczają ją: małopolskie, podkarpackie, śląskie, pomorskie, podlaskie, wielkopolskie i mazowieckie;
- średni poziom praktyk religijnych wynosi 49%, przekraczają ją: podkarpackie, małopolskie, lubelskie, opolskie, pomorskie, wielkopolskie, podlaskie oraz śląskie.

Poza województwem stołecznym, wszystkie województwa, które przekraczają średnią długość życia jednocześnie przekraczają średni poziom praktyk religijnych. Korelacja jest zatem bardzo wyraźna.

Ale korelacja nie zawsze oznacza związek przyczynowy. Na mapie Europy już takiej korelacji nie widać. Religijna Polska nie wyróżnia się pozytywnie długością życia w Europie. Być może odpowiada za to nasze [przepracowanie](http://inwestycje.pl/kariera/Przepracowani-Polacy;289052;0.html) (<http://inwestycje.pl/kariera/Przepracowani-Polacy;289052;0.html>) i/lub mniej zdrowy tryb życia (Polacy [przodują](http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,14004380,Narkotyki_w_Europie_Polacy_przoduja_RAPORT.html) (http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,14004380,Narkotyki_w_Europie_Polacy_przoduja_RAPORT.html) w Europie w spożyciu narkotyków), który na poziomie krajowym korygowany jest czynnikami religijnymi? A może chodzi o to, że osoby, które prowadzą „moralniejszy” tryb życia (mniej narkotyków, mniej przygód seksualnych — w małopolskim jest 4 razy mniej AIDS niż w łódzkim), zarazem częściej chodzą do kościoła?

A może kluczowy dla długości życia jest raczej poziom socjalizacji? Były już badania wykazujące, że ludzie lepiej zsocjalizowani żyją dłużej. Osoby praktykujące są lepiej zsocjalizowane. To mogłoby też wyjaśniać mapę europejską: w Europie istnieje dużo większy niż w Polsce udział społeczny w różnorodnych organizacjach: od zawodowych po hobbystyczne. Zachód Europy, gdzie ludzie żyją dłużej, ma zdecydowanie wyższy niż Polska poziom zaufania społecznego, w Polsce jest on wciąż niski.

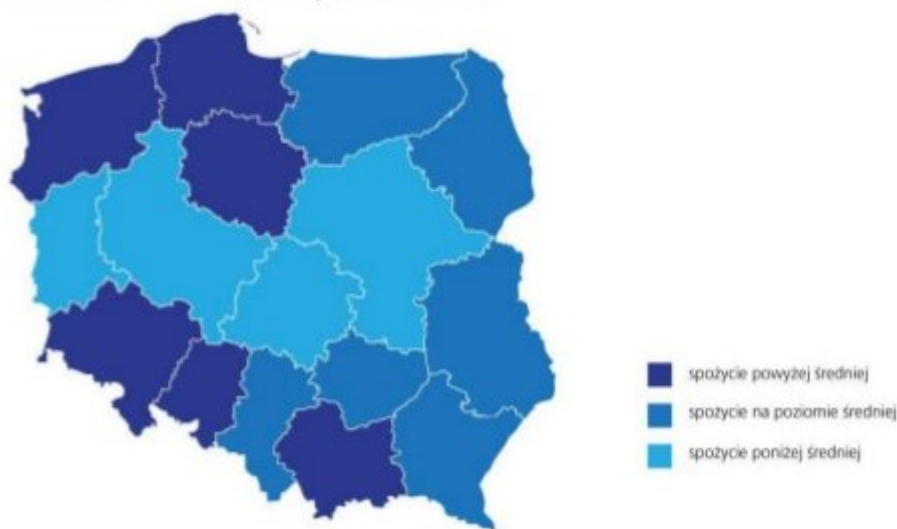
Ciekawe są jeszcze dwie rzeczy, które stereotypowo wiązane są z długością życia: alkohol oraz zanieczyszczenie środowiska — tutaj łamiemy reguły. Nie istnieje żadna korelacja między poziomem spożycia alkoholu: w długowiecznych małopolskim i pomorskim piją powyżej średniej, zaś

w krótkożywnym łódzkim piją poniżej średniej. Być może byłaby taka korelacja, gdyby nie chodziło o alkohol jako taki, lecz np. o spożycie wódki, bo w tej akurat łódzkie jest powyżej średniej.

Spożycie alkoholu w Polsce w 2012 r. Raport z badania.

© TNS październik 2013

Jeśli natomiast chodzi o zanieczyszczenie powietrza to można wręcz powiedzieć, że zachodzi korelacja przeciwna. Jak podaje Polski Alarm Smogowy, wśród 15 najbardziej rakotwórczych miast w Polsce, aż 7 znajduje się w Małopolsce. Dlaczego zatem w najbardziej zanieczyszczonym małopolskim ludzie żyją najdłużej? W samym Krakowie mężczyźni żyją średnio 76 lat.

Znacie jakieś jeszcze korelacje związane z mapą długości życia w poszczególnych województwach?

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książek [Kościół a faszyzm](#) (2009), [Heretyckie dziedzictwo Europy](#) (2011), trylogii *Kryminalne dzieje papieżstwa: Tom I* (2011), *Tom II* (2012), [Zapomniane dzieje Polski](#) (2014).

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 10-11-2017)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,10162) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,10162>)

Contents Copyright © 2000-2015 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2015 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl